

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07-217630
Konu : Soru önergesi

27.02.2015

Sayın Rahmi Aşkın TÜRELİ
İzmir Milletvekili

İlgi : 13.01.2015 tarihli ve (7/59065) esas numaralı yazılı soru önergeniz.

Kanunlarla ilgili çeşitli verilere ve kanun tasarıları için düzenleyici etki analizleri yapılmasına ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.
Bilgilerinizi rica ederim.
Saygılarımla.

Sadık YAKUT
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ekler:

1. Soru cevabı (2 sayfa).
2. Temel Kanun Olarak Görüşülen ve Bazı/Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapan Kanunların Listesi (4 sayfa).
3. Dönemler ve Yasama Yıllarına Göre Kanun İstatistiği (1 sayfa).

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

CEVAPLAR:

Cevap 1, 2, 3, 5 ve 10.- Hukuki bir terim olmamakla birlikte farklı konulardaki çeşitli kanunlarda değişiklik yapan ve madde sayısı ile mahiyeti bakımından temel kanun usulüyle görüşülen kanunların, kamuoyunda torba kanun olarak adlandırıldığı bilinmektedir.

TBMM İçtüzüğü'nün 91'inci maddesinde: *"Bir hukuk dalını sistematik olarak bütünüyle veya kapsamlı olarak değiştirecek biçimde genel ilkeleri içermesi; kişisel veya toplumsal yaşamın büyük bir bölümünü ilgilendirmesi; kendi alanındaki özel kanunların dayandığı temel kavramları göstermesi, özel kanunlar arasında uygulamada ahenk sağlaması, düzenlediği alan yönünden bütünlüğünün ve maddeler arasındaki bağlantıların korunması zorunluluğunun bulunması; önceki yasalaşma evrelerinde de özel görüşme ve oylama usulüne bağlı tutulması gibi özellikleri taşıyan kanunları ve İçtüzüğü bütünüyle veya kapsamlı olarak değiştiren veya yürürlüğe koyan tasarı veya tekliflerin Genel Kurulda bölümler halinde görüşülmesine ve her bölümün en çok otuz maddeyi geçmemek kaydıyla hangi maddelerden oluşacağına Hükümetin, esas komisyonun veya grupların teklifi, Danışma Kurulunun oybirliği ile önerisi üzerine Genel Kurulca karar verilebilir."* şeklinde bir görüşme yöntemi olarak temel kanun düzenlemiştir.

TBMM Başkanlığına sunulan, çeşitli kanunlarda değişiklik öngören kanun tasarı ve tekliflerinden hangilerinin İçtüzük'ün 91'inci maddesi uyarınca temel kanun olarak görüşüleceği, komisyon görüşmelerinin tamamlanmasından sonra Genel Kurul tarafından kararlaştırılmaktadır.

Bu kapsamda, temel kanun yöntemiyle görüşülen ve başlığı itibarıyla 'bazı' veya 'çeşitli' kanunlarda değişiklik yaptığı anlaşılan kanunların listesi; kabul tarihi, kanun numarası, kanun başlığı, madde sayısı ve dönemler itibarıyla toplam madde sayısını içeren bilgilerle (Ek-2)'de yer almaktadır.

İçtüzük'ün 35'inci maddesine göre komisyonlar, kendilerine havale edilen kanun tasarı veya tekliflerini aynen veya değiştirerek kabul veya reddedebilirler; birbirleriyle ilgili gördüklerini birleştirerek görüşebilirler. Bu hüküm uyarınca, komisyon görüşmelerinde esas alınan kanun tasarı veya teklifi ile ilgili görülen kanun tasarı ve teklifleri birleştirilebilmekte, aynen veya değiştirilerek kabul edilebilmektedir. Yine Genel Kurul görüşmeleri esnasında bazı maddelerin metinden çıkarılması veya metne yeni madde ihdası söz konusu olabilmektedir. Böylece esas alınan kanun tasarısı veya teklifinin madde sayısı ile komisyonun kabul ettiği metindeki ve Genel Kurulda kabulüyle kanunlaşan halindeki madde sayısı arasında farklılıklar görülebilmektedir.

Cevap 4.- 22'nci, 23'üncü ve 24'üncü yasama dönemlerine, dönemler itibarıyla TBMM'de kabul edilen kanun sayılarına ilişkin bilgiler (Ek-3)'te bulunmaktadır.

Cevap 6.- Yasama dönemleri itibarıyla TBMM Genel Kurulunda kabul edilen kanunların toplam madde sayısına ilişkin bir veri tutulmamaktadır.

Cevap 7 ve 11.- Hangi kanun tasarısı veya tekliflerinin Genel Kurulda temel kanun yöntemiyle görüşüleceğine Danışma Kurulu veya siyasi parti grubu önerisi üzerine Genel Kurul tarafından karar verildiği malumunuzdur. Bu şekildeki önerilerin görüşülmesinde zaman zaman İçtüzük'ün 91'inci maddesindeki hükümlere uygunluk tartışmasının yaşandığı bilinmektedir.

Yine, farklı konulardaki çeşitli kanunlarda yapılacak değişikliklerin bir kanun tasarısı veya teklifinde yer alması, kanun yapım tekniği ve süreci açısından hem komisyon ve Genel Kurul toplantılarında hem de kamuoyunda eleştirilmektedir. TBMM'de 17.01.2011 tarihinde gerçekleştirilen Kanun Yapım Süreci Sempozyumu'nda da bu konular ele alınmıştır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Ayrıca TBMM İçtüzüğü'nün yasama faaliyetlerinin daha etkin gerçekleştirilmesini sağlayacak şekilde, önceki çalışmalar ışığında yeniden ele alınıp değerlendirilmesi ve ortak bir çalışma ile yeni bir İçtüzük hazırlanabilmesi için 23 ve 24'üncü Yasama Dönemlerinde İçtüzük Uzlaşma Komisyonları kurulmuş olup söz konusu Komisyonlarda kanun yapım sürecinde yaşanan tartışmalar da gündeme gelmiş ve Başkanlığımız bu kapsamda gereken hassasiyet ve teşviki göstermiştir. Ancak yeni bir İçtüzük metni üzerinde mutabakat sağlanamaması nedeniyle söz konusu İçtüzük Uzlaşma Komisyonlarının çalışmaları sonuçsuz kalmıştır.

Cevap 8 ve 9.- TBMM Başkanlığına verilen herhangi bir kanun tasarısında düzenleyici etki analizi yer almamaktadır. Diğer taraftan, ilgili mevzuatta düzenleyici etki analizi kanun teklifleri için şart koşulmamıştır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

EK-2

22, 23 VE 24'ÜNCÜ YASAMA DÖNEMLERİNDE
TEMEL KANUN OLARAK GÖRÜŞÜLEN
VE BAZI/ÇEŞİTLİ KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPAN KANUNLARIN
LİSTESİ

22'NCİ YASAMA DÖNEMİ

SIRA NO	KANUN NO	KANUN ADI	KABUL TARİHİ	MADDE SAYISI
1	5560	ÇEŞİTLİ KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN	06.12.2006	48 (47+1)*
2	5582	KONUT FİNANSMANI SİSTEMİNE İLİŞKİN ÇEŞİTLİ KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN	21.02.2007	37
TOPLAM MADDE SAYISI				85

23'ÜNCÜ YASAMA DÖNEMİ

SIRA NO	KANUN NO	KANUN ADI	KABUL TARİHİ	MADDE SAYISI
1	5728	TEMEL CEZA KANUNLARINA UYUM AMACIYLA ÇEŞİTLİ KANUNLARDA VE DİĞER BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN	23.01.2008	583 (580+3)
2	5754	SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNU İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN	17.04.2008	94
3	5763	İŞ KANUNU VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN	15.05.2008	39
4	5766	AMME ALACAKLARININ TAHSİL USULÜ HAKKINDA KANUNDA VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN	04.06.2008	33 (28+5)
5	5838	BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN	18.02.2009	40 (36+4)

*Parantez içindeki madde sayıları, yürürlük maddesi sayısı ile geçici madde sayısını göstermektedir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

6	5917	BÜTÇE KANUNLARINDA YER ALAN BAZI HÜKÜMLERİN İLGİLİ KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERE EKLENMESİ İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN	25.06.2009	51 (49+2)
7	5997	BAZI KANUNLARDA VE 190 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN	16.06.2010	20
8	6000	ASKERİ MAHKEMELER KURULUŞU VE YARGILAMA USULÜ KANUNU İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN	19.06.2010	47
9	6009	GELİR VERGİSİ KANUNU İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN	23.07.2010	72 (63+9)
10	6111	BAZI ALACAKLARIN YENİDEN YAPILANDIRILMASI İLE SOSYAL SİĞORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİĞORTASI KANUNU VE DİĞER BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN	13.2.2011	234 (216+18)
11	6215	BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN	29.03.2011	34 (31+3)
TOPLAM MADDE SAYISI				1247

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

24'ÜNCÜ YASAMA DÖNEMİ

SIRA NO	KANUN NO	KANUN ADI	KABUL TARİHİ	MADDE SAYISI
1	6322	AMME ALACAKLARININ TAHSİL USULÜ HAKKINDA KANUN İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN	31/05/2012	44 (43+1)
2	6327	BİREYSEL EMEKLİLİK TASARRUF VE YATIRIM SİSTEMİ KANUNU İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN	13/06/2012	71
3	6352	YARGI HİZMETLERİNİN ETKİNLEŞTİRİLMESİ AMACIYLA BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI VE BASIN YAYIN YOLUYLA İŞLENEN SUÇLARA İLİŞKİN DAVA VE CEZALARIN ERTELENMESİ HAKKINDA KANUN	02/07/2012	107
4	6353	BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN	04/07/2012	90
5	6455	GÜMRÜK KANUNU İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN	28/03/2013	91
6	6456	KAMU FİNANSMANI VE BORÇ YÖNETİMİNİN DÜZENLENMESİ HAKKINDA KANUN İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN	03/04/2013	61
7	6487	BAZI KANUNLAR İLE 375 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN	24/05/2013	35
8	6495	BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN	12/07/2013	104

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

9	6518	AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞININ TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN	06/02/2014	126
10	6525	BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN	20/02/2014	51
11	6527	BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN	26/02/2014	27
12	6552	İŞ KANUNU İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI İLE BAZI ALACAKLARIN YENİDEN YAPILANDIRILMASINA DAİR KANUN	10/09/2014	149 (146+3)
13	6569	TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI KURULMASI İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN	19/11/2014	48 (47+1)
14	6572	HÂKİMLER VE SAVCILAR KANUNU İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN	02/12/2014	51
15	6585	PERAKENDE TİCARETİN DÜZENLENMESİ HAKKINDA KANUN	14/01/2015	28 (27+1)
16	6586	MİLLÎ MAYIN FAALİYET MERKEZİ KURULMASINA İLİŞKİN KANUN İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN	22/01/2015	113 (112+1)
17	6592	MADEN KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN	04/02/2015	30
TOPLAM MADDE SAYISI				1226

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

EK-3

DÖNEMLER VE YASAMA YILLARINA GÖRE KANUN İSTATİSTİĞİ

DÖNEM	YASAMA YILI	ANLAŞMALARIN UYGUN BULUNMASINA DAİR KANUN SAYISI	DİĞER KANUN SAYISI	TOPLAM
22	1	83	116	199
	2	138	127	265
	3	43	123	166
	4	48	97	145
	5	32	107	139
TOPLAM		344	570	914
23	1	-	-	-
	2	38	78	116
	3	68	50	118
	4	56	37	93
	5	183	38	221
TOPLAM		345	203	548
24	1	-	1	1
	2	69	49	118
	3	104	42	146
	4	33	25	58
TOPLAM		206	117	323